JUDAISM'S ENCOUNTER WITH WESTERN VALUES

ART, AESTHETICS AND IDOLATRY

A] TORAH AND AESTHETICS

עָקֶר הַחֵן וְהֶבֶּל הַלְּפִי אִשָּׁה יִרְאַת־ה' הַיא תִּתְהַלֶּל 1.

משלי לא:ל

Perhaps the most famous Torah statement on beauty is apparently critical. Beauty is 'hevel' - vacuous - when contrasted with fear of Heaven

שקר החן - חן האשה ויפיה הם שקר והבל ר"ל אין בהם תועלת רב עד להלל את האשה באלה אבל אשה יראת ה' היא הראויה 2. להללה בזה

מצודת דוד שם

However this is NOT a statement about beauty itself, but what is appropriate praise of a woman

מִצְיָּוֹן מִכְלַל־יֹפִי אֱלֹהֵים הוֹפֵיעַ 3.

תהלים ניב

Indeed, Zion is praised as the ultimate in beauty

וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת־תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה 4.

בראשית כטייו

Yet beauty is noted and praised in the Torah - here with Rachel

הרואה אדם נאה כיצד הוא מברך? כך שנו רבותינו: הרואה בריות טובות וכו', ואין לך נאה מרחל, <u>ובשביל יפיה בקש יעקב</u> 5. לישא אותה

מדרש ילמדנו (מאן) ילקוט תלמוד תורה - בראשית אות קלו

Chazal note that Rachel's beauty was a motivating factor in Yaakov's attraction to her

תנו רבנן: הרואה פיל קוף וקפוף אומר: ברוך משנה את הבריות. ראה בריות טובות ואילנות טובות אומר ברוך שככה לו בעולמו

ברכות נח:

Indeed there is a bracha to be said on seeing exceptionally beautiful people, creatures and nature (although in practice this beracha is not made today)

ְוָהָאַפָּה מָזֶּה וְהָאַפָּה מָזֶּה בָּעֹדֵף בְּאֹרֶךְ יְרִיעֹת הָאֹהֶל יִהְיֶה סָרוּחַ עַל צִדֵּי הַמִּשְׁכָּן מָזֶּה וּמִזֶּה לְכַסֹּתוֹ

שמות כוייג

7.

The Torah describes how the outer coverings of the Mishkan in the desert overhung the inner tapestries on both sides

יהיה סרוח על צדי המשכן - ללפון ולדרום, כמו שפירשתי למעלה. למדה תורה דרך ארץ שיהא אדם חם על היפה

רש"י שם

8.

Rashi explains that this emphasis on describing the coverings is to teach 'derech eretz' - that a person should protect that which is beautiful

יַפַת אֱלקים לוַפַת וִישִׁכָּן בָּאַהָלִי־שֵׁם .....

Noach gives his son Yefet (meaning beauty) a beracha that he should develop more beauty and then states - 'and HE shall dwell in the tents of Shem'

> 10. יפתי יי ליפת וישרי שכינתיה במשכני שם ....

> > אונקלוס בראשית פרק ט פסוק כז

וישכון באהלי שם - ישרה שכינתו בישראל 11.

רש"י שם

Rashi, following Targum Onkelos, understands that verse is telling us that G-d will dwell in the tents of Shem - ie to the exclusion of Yafet

יַשְׁפַּר יָיָ תִּחוּמֵיהּ דְיָפֶת וְיִתְגַיִירוּן בְּנוֹי וְיִשְׁרוּן בְּמֶדְרָשָׁא דְשֵׁם וִיהֵי כְנָעַן עֲבִיד לְהוֹן 12.

תרגום יונתן בראשית פרק ט פסוק כז

Targum Yonatan however understands that the verse means that Yefet is given special beracha as long as he (ie Yefet) dwell in the tents of Shem - ie in the context of Shem

13. וְעָשִיתַ בִגְדֵי קֹדֵשׁ לִאַהֵרן אָחִידְ לְכָבוֹד וּלְתִפָּאָרת

שמות כח:ב

(ג) לכבוד ולתפארת - שיהיה נכבד ומפואר במלבושים נכבדים ומפוארים ..... אלה הבגדים לבושי מלכות הן 14.

רמב"ן שם

The clothing of the Cohen Gadol was designed to have an aesthetic impact and make an impression on those who beheld it - just as the clothing of kings. See the following piece from Rav Kook - Orot Hakodesh 3:34 and the article from the London Jewish Chronicle (September 13 1935), written shortly after his death.

Rabbie Kook en Art Kasher-Jewish Sculpture

REMBRANDT AND DIVINE LIGHT

BY A. MELNIKÖFF

As an artist I am interested in the Biblical prohibition of making graven images," that has had so much influence in the creation of Jowish art.

One day I talked to the Inte Rabbi Kook about this prohibition. I asked him whother it is true that somewhere in our boly commentaries there is a passage which says that under certain conditions sculpture is allowed to be done by Jaws?

The Ribbi knitted his brows. Let me see, let me see,

he was saying to himself. A few moments later he brought down huge Gemaroth from the shelves; he piled them up on the table; he opened one after another, moving his delicate fingers along the lines of the hely script as he read. This went on for half-an-hour. He looked like a hunter on the trail, a hunter after truth and knowledge. At last he stood up triumphantly. "Here it is," he said. "Now listen to what our sages say about your question.

I don't remember the exact wording he quoted, but it was something like this "Our seges may," he read out, "that it is allowed to Jews to make images, if these are done imperfectly and maimed."

This made me laugh. "Why are you laughing?" he asked.

"In that case," I roplied, "I am sure my sculpture is kasher,"

" Why?" he asked.

"Because my work is far from being perfect."

Now was his turn to laugh. He was all kindness. We talked about Art and he told me the following story:

"When I lived in London I used to visit the National Gallery. and my favourito pictures were those of Rembrandt. I really think that Rembraudt was a Tradik. Do you know that whou I first saw Rembrandt's works, they reminded me of the legend about the creation of light? We are told that when God created light. it was so strong and pellucid, that one could see from one and of the world to the other, but flod was afraid that the wicked might abuse it. What did He do? He reserved that light for the righteous when the Messiah should come. But now and then there are great men who are blessed and privileged to see it. I think that Rembrandt was one of them, and the light in his pictures is the very light that was originally created by God Almighty,"

I have read much about Rembraudt, but none gives such a vivid description of his genius as this. Only a man as pure of heart and soul as Rabbi Kook could have seen Rembrandt in that light.

תּפָאֶרֶת צַּדִּיקִים מְפְּלָּאִים.

הצדיקים המופלאים, שאין עולם הזה תופס אצלם מקום מצד גבוליו שפלותו וצמצומיו, דוקא הם מוקירים את העולם ומכבדים אותו, מפני שהם רואים בו עולם עליון, זיו טהור ממקור החיים, ויפיו וטובו מתעלה בעילויים גדולים, והרגשת הנועם והיופי שבו מתגדלת אצלם בגודל של קדושה ועדינות עליונה, עד שהנם תמיד חיים חיים מלאים. שיש בהם כל שיקוי הלשד של כל ההנאות האסתתיות, המענגות את החיים במעלה עליונה מאד. וחושיהם הרוחניים אפילו ביחס להתוכן האסתתי הרגיל. בהכרת היופי שבמראות. שבשירה. שבסדר. שבמדינה ובמוסר, ושבכל ערך, מתכפלים בכפלים אדירים, עד שהם הם הנם מקורות היופי והסידור בחיים.

והעולם מזדהר ביופיו ומתעלה בתפארתו על ידי השפעת זיו נשמתם, וכל בעלי אומניות שבחכמות היפות מתעלים, מתעדנים ומתברכים על ידי השפעתם. כי הם בעצמם הגם שרויים בספירת התפארת האלהית, הכוללת בחטיבה אחת כל הדרת שמים וארץ, והתפארת הולכת ומתפשטת על כל היצור, ועל כל מעשיהם, על כל רחשי לבם ונטיותיהם, ואור מלך ביפיו הולך ומתגלה עליהם.

הראי'ה קוק - ארות הקודש כרך ג' עמוד ש'ו

B] HALACHIC CONCERNS - IDOLATRY, ART AND SCULPTURE

לֹא תַעֲשֶׂה־לְךְּ פֶּסֶל וְכָל־תִּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמִיִם מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ 15.

שמות כיד

The Ten Commandments appears to open with a fairly strong condemnation of the visual arts - apparently, we may not create any image or sculpture

לא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי כֶּסֶף וֵאלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם 16.

שמות כייט

The Torah includes a prohibition on making 'gods' of silver 'with Hashem' and also any 'gods' of gold

17. והמצוה הרביעית היא שהזהירנו מעשות צורות מיני בעלי חיים מן העצים והאבנים והמתכות וזולתם ואע"פ שלא ייעשו להעבד. וזו הרחקה מעשות הצורות בכלל כדי שלא יחשוב בהם מה שיחשבו הסכלים שהם עובדי עבודה זרה שיחשבו כי לצורות כחות. .... שלא תאמר הריני עושה לנוי כדרך שאחרים עושין במדינות תלמוד לומר *לא תעשו לכם*

ספר המצוות לרמב"ם מצות לא תעשה ד

The Rambam in Sefer haMitzvot explains this as a means to distance ourselves from idolatry. The prohibition refers not only to making images for idolatry but also for non-idolatrous aesthetic purposes, in case a person may come to question the truth of idolatry when he has such statues around him. (In this sense it is an interesting example of a 'geder min haTorah - where the Torah itself includes a mitzvah designed to prevent infringement of another mitzva - compare yichud, shomer negia, not owning chametz on Pesach, not bearing a grudge)

18. **מתני**'. המוצא כלים ועליהם צורת חמה, צורת לבנה, צורת דרקון - יוליכם לים המלח **גמ**'. ... ותני: כל המזלות מותרין - חוץ ממזל חמה ולבנה, וכל הפרצופין מותרין - חוץ מפרצוף אדם, וכל הצורות מותרות - חוץ מצורת דרקון.... אמר אביי: ... רישא וסיפא במוצא, ומציעתא בעושה

עבודה זרה מב:

This Mishna deals with finding statues. When should one assume that they were used for idolatry? In the end the Gemara draws a distinction between **making** statutes (which all agree is min haTorah) and **finding and keeping** statutes (which most opinions consider to be miderabbanan). Regarding making statues, all statutes are permitted except human forms. Regarding finding and keeping the gemara is lenient about most statues, including human forms (although see the halacha below which is in the end stricter on this). It is strict about images of the sun and moon and images of dragons!

19. דמות צורות לבנות היו לו לרבן גמליאל בטבלא ובכותל בעלייתו שבהן מראה את ההדיוטות ואומר הכזה ראית או כזה

משנה מסכת ראש השנה פרק ב משנה ט

The Mishna in Rosh Hashana discusses how the sighting of the new moon was verified in the Sanhedrin. Rabban Gamliel, the head of the Sanhedrin, had pictures of the moon which he used to interview witnesses who had claimed to see the new moon. The gemara asks - how could Rabban Gamliel be allowed to have images of the sun and moon!?

20. לא תעשון אתי - לא תעשון כדמות שמשי המשמשין לפני במרום, כגון חמה ולבנה, כוכבים ומזלות! שאני ר"ג, דאחרים עשו לו. והא רב יהודה דאחרים עשו לו? ... התם בחותמו בולט, ומשום חשדא; ... ומי חיישינן לחשדא! והא בי כנישתא דשף ויתיב בנהרדעא דאוקמי ביה אנדרטא, והוו עיילי ביה אבוה דשמואל ולוי ומצלו בגויה, ולא חיישי לחשדא! רבים שאני. והא רבן גמליאל דיחיד הוה! כיון דנשיא הוא, שכיחי רבים גביה. ואיבעית אימא: דפרקים הואי. ואיבעית אימא: להתלמד שאני, דתניא: (דברים יח) *לא תלמד לעשות*, אבל אתה למד להבין ולהורות.

עבודה זרה מג:

The prohibition on retaining statues is because of 'chashad' - i.e. ma'arit haayin - suspicion by other people that the statue may be used for idolatry. In the case of a public organization, there is no such suspicion (no one suspects the whole shul of worshipping idols). Similarly, Rabban Gamliel was not suspected. Alternatively, the Gemara says that Rabban Gamliel's statues was made in parts. Alternatively, his heter was that the statues were for educational purposes which, whilst not permitting a Jew to make them, would permit a Jew to keep them in use for those educational purposes

C] 3D IMAGES OF PEOPLE

אסור לעשות צורות לנוי ואע"פ שאינה עבודת כוכבים שנאמר לא תעשון אתי כלומר צורות של כסף וזהב שאינם אלא לנוי כדי שלא יטעו בהן הטועים וידמו שהם לעבודת כוכבים, ואין אסור לצור לנוי אלא צורת האדם בלבד, לפיכך אין מציירים לא בעץ ולא בסיד ולא באבן צורת האדם, והוא שתהיה הצורה בולטת כגון הציור והכיור שבטרקלין וכיוצא בהן ואם צר לוקה, אבל אם היתה הצורה מושקעת או צורה של סמנין כגון הצורות שעל גבי הלוחות והטבליות או צורות שרוקמין באריג הרי אלו מותרות

רמב"ם הלכות עבודת כוכבים פרק ג הלכה י

The Rambam rules that the Torah prohibition is to make 3D images of people, even for art. 3D images of animals, trees etc are permitted. Similarly, 2D paintings of people are permitted

22. אסור לצייר צורות שבמדור שכינה, כגון ד' פנים בהדי הדדי, וכן צורות שרפים ואופנים ומלאכי השרת. וכן צורת אדם לבדו, כל אלו אסור לעשות אפילו הם לנוי. ואם עובד כוכבים עשאם לו, אסור להשהותם ... במה דברים אמורים, בבולטת. אבל בשוקעת, כאותם שאורגים בבגד ושמציירים בכותל בסמנין, מותר לעשותם.

שולחן ערוך יורה דעה סימן קמא סעיף ד

The Shulchan Aruch agrees with the ruling of the Rambam that:-

- (i) Making 3D images of people is prohibited
- (ii) Keeping statues made by non-Jews is also prohibited (due to ma'arit ha'ayin)
- (iii) All of this only applies to 3D statues. 2D pictures and images are permitted

ובזמן הזה שאין הגוים עובדין לצורות הללו, מותרים בהנאה אם מוצאן, אבל אין להשהותן 23.

שולחן ערוך יורה דעה סימן קמא סעיף ג

The Rema adds that, even these days when non-Jews do not worship idols, it is still prohibited to keep them for art, although it is permitted to sell them on to others. However, if there is a suggestion that they have actually been worshipped any benefit is prohibited. Thus, for the Rema, keeping a statues would be assur

24.

ן כשם שאסור לעשותן כך אסור לומר לנכי לעשותן דאמירה לנכי שבות בכל המצוות ואפילו להשהותן אסור משום חשד (ש"ך ס"ק כ"ג) ונראה לי דצורת אדם רזמן הזה מותר להשהותן דכיון דאינו אלא משום חשר וידוע דבזמן הזה אין עובדין צורת אדם ואותו שנעבד עושין אותו משונה וכן מתלמידיו הנעבדים יש בכל אחד חהן סימן ואלו ודאי אסור להשהותן אבל שאר צורת אדם ומכל שכן אם סימא עינו וויוצא בו מותר דאין בו משום חשד (וראיה דאמר ליה סמי עיניה דדין (ראש השנה דף כ"ד ע"ב) בפרק אם אינן מכירין):

חכמת אדם פה:

The Chochmat Adam (Vilna 18C) takes a lenient approach to keeping (as opposed to making) statutes of people these days. Since the only problem of keeping the statue is ma'arit haayin and since most people these days do not worship ordinary art statues, there is no prohibition on retaining them. He adds that it is preferable to deface them in some way (e.g. by removing an eye) but this appears to be a chumra and not the strict halacha.

יש מי שאומר שלא אסרו בצורת אדם ודרקון אלא דוקא בצורה שלימה בכל איבריה, אבל צורת ראש או גוף בלא ראש, אין 25. בה שום איסור לא במוצאו ולא בעושה, (וכן נוהגין)

שולחן ערוך יורה דעה סימן קמא סעיף ז

The Shulchan Aruch goes on to rule that, according to some opinions (the view of the Rosh (Spain 13C)) forming a human face without a body is permitted

ונראה דכל צורות דאסרינן אינם אסורים אלא בצורה שלימה ממש כגון צורת אדם בשתי עינים וחוטם שלם וכל הגוף 26. וכיוצא בו אבל לא חצי הציור כדרך קצת המציירים צד אחד של הצורה וזה אינו אסור

ש"ך יורה דעה סימן קמא ס"ק כה

The Shach (Russia 17C) supports this leniency in principle ...

27.

ומדברי המרדכי לשם משמע להדיא דדוקא באדם בעינן צורה שלימה אבל בדרקון אין חילוק ולעולם אסור והסמ"ג לאוין כ"ב פסק דאפילו באדם אין חילוק ולעולם אסור והמחמיר בכל זה תע"ב:

ש"ך יורה דעה סימן קמא ס"ק לב

.... but points out that it only applies to a human image, not a statue of a 'drakon' and also that some opinions prohibit even part of a human image and, for that reason, 'someone who is strict should be blessed'. Additionally there are opinions that the heter to make a 3D face applies only to a featureless face. For this reason, there are people who are strict and will not have a part of a human statute without making a blemish on it (usually knocking the nose off)

28. מתני'. המוצא כלים ועליהם צורת חמה, צורת לבנה, צורת דרקון - יוליכם לים המלח; רבן שמעון בן גמליאל אומר: שעל המכובדין - אסורין, שעל המבוזין - מותרין

עבודה זרה מב:

Such a chumra would, in principle, also apply to children's dolls. However, Rav Ovadia Yosef, whilst recommending not to purchase dolls in full form suggests that they fall into the category things used for degrading or mundane purposes, which are specifically excluded by the Mishna. Since dolls are left around the floor, this heter would apply (NB expensive/china dolls would not fall within this heter)

C] 2D IMAGES OF PEOPLE

As we saw above, the view of the Rambam, which is followed in the Shulchan Aruch is that 2D images of people are permitted. This would mean that there was no problem at all with photographing or painting people

29.

(יב) מותר דעשותן. משמע כל הלורות האסורות דלעיל מותר לעשותן כשהם שוקעים אבל בטור הביא אח"כ בשם הרמב"ן שכתב בכל מה שאסור מן התורה משום לא תעשון אתי דהיינו ארבעה פנים שבמדור מעשון אתי דהיינו ארבעה פנים שבמדור שכינה ודמות מלאכים שבמדור העליון ודמות חמה ולבנה כוכבים ומזלות שבמדור התחתון ודמות אדם משום שנאמר לא מעשון אותי פי' כדמות שאני מראה עלמי לנביאים כל אלו אסור בין שוקע בין בולט אלא בשאר לורות יש ג"כ איסור לעשותן והוא מדרבנן שם יש חילוק בין שוקע לבולט ממילא גם בהנך שאסור מן התורה לעשותן אלא דשהייתן מותר מן התורה ואסור מדרבנן משום חשדא גם בהם התורה ואסור מדרבנן משום חשדא גם בהם התורה ואסור מדרבנן משום השדא גם בהם התורה ואסור מולה בין שוקע לבולט ודעה זו הביא הר"ן החילות בין שוקע לבולט ודעה זו הביא הר"ן

בשם הראשונים וכתב עליה שכן עיקר והוכיח כן מן התלמוד ואם כן תימא על הש"ע שלא הביא דעת הרמב"ן ולענין הלכה ודאי שאין להקל כלל נגד דברי הרמב"ן

There is however a dissenting view in the Rishonim which holds that 2D images are forbidden and the Taz (Poland 16C) rules stringently in accordance with that opinion! (N.B. Even this opinion only prohibits making the images. Keeping an image is permitted)

The Chacham Tzvi (17C - Europe) went to visit the Sephardic Kehilla in London. His son, Rav Ya'acov Emden describes the event as follows: "The true saint, my father and Rebbe, our great master ... was greeted with great respect the like of which is unheard of. He was escorted into town in a royal flotilla amidst great jubilation." The kehilla, relying on the majority of poskim had commissioned an artist to draw his portrait. The Chacham Tzvi due to his "great saintliness and holiness" refused to permit this. The hosts were unable to restrain themselves and the artist managed with great speed and unusual talent to paint an extraordinary painting. So true was his rendition that R. Ya'acov Emden declares, "All that is missing is the breath of life."

London portrait of the Chacham Tzvi - 1714

Does that mean that taking a photograph of a person is assur? Rav Moshe Sternbuch (Teshuvos V'Hanhagos Vol. III, 263) rules that there are certainly grounds to be lenient, even according to the view of the Ramban that 2D images are assur. His reasoning is that photos are produced by 'grama' - an indirect action. The actual image is only produced on developing/printing and not on taking the snap. For this reason, it is very rare that even gedolei hador refuse to have their photograph taken, even where they wish to be machmir for the Ramban. (NB - some are machmir for kabalistic reasons.) There is a report that someone drew a picture of the Steipler Gaon (early 20C) during his army service in Russia. The Steipler is reported to have paid an entire day's rations for the picture and then immediately destroyed it.

D] IMAGES OF THE SUN AND MOON

... וכן אסור לצור דמות חמה ולבנה כוכבים מזלות ומלאכים שנאמר לא תעשון אתי לא תעשון כדמות שמשיי המשמשין. לפני במרום ואפילו על הלוח,

רמב"ם הלכות עבודת כוכבים פרק ג הלכה יא

Whilst the psak of the Rambam permits 2D images of people, the halacha is stricter for images of the sun and moon. Here, he agrees that all images, even pictures and paintings, are prohibited

וצורת חמה ולבנה וכוכבים, אסור בין בולטות בין שוקעות. ואם הם להתלמד, להבין ולהורות, כו כולן מותרות אפילו בולטות. ויש מתירין צשל רציס, דליכא חשדא

שולחן ערוך יורה דעה סימן קמא סעיף ד

The Shulchan Aruch rules that 2D images of the sun and moon are assur, but allows even 3D images for the purposes of education. This strict ruling is accepted by the poskim who prohibit any standard representation of the sun, moon and stars. Partial images of them is allowed (e.g. a sliver of sun, half a sun setting or sum behind clouds etc, save in the case of the moon which appears in the sky in partial form and is therefore prohibited to draw like this.

ו. אם יש איסור בציורי חמה ולבנה שתינוקות עושין 32.

בדבר התינוקות שמציירין בדיו ובצבע צורת לבנה וחמה. אם יש ממש דמיון להלבנה ולחמה, שאנשים גדולים יאמרו שהוא צורת חמה ולבנה, יש לאוסרם לאלו שבאו לחינוך. דהא בין הש"ך ביורה דעה סימן קמ"א סק"ח, ובין הט"ז ס"ק י"ג, כתבו דגם צורת חמה ולבנה כפשוטן אסור לעשות. ולא רק מש"כ הרמ"א בסעיף ג' דהם צורות המתיחסות לחמה וללבנה, שפי' הרמב"ם במתני' דע"ז דף מ"ב ע"ב על מתני' דמוצא כלים ועליהם צורת חמה צורת לבנה, אלא גם כפשוטן. אבל וודאי דהוא רק כשיש דמיון ממש, שרוב תינוקות לא שייך שיעשו כן, ואם לא כן אינו כלום. והוא כמו שהביא כתר"ה מספר יד הקטנה, דרוצים דרק אם בעיני הבריות דומה לחמה אסור. אבל בשביל זה לא טוב ללמד לתינוקות לעשות ציורי חמה ולבנה, דרוצים שילמדו ברוב זמן לעשות ציורים הדומות ממש, שזה הא הוא דבר אסור. ולמה לנו ללמדם, כיוון שכשיוכלו לצייר היטב נאסור להם.

שו"ת אגרות משה חלק או"ח ה סימן ט

Rav Moshe Feinstein agrees with the prohibition of drawing the sun and moon etc. He states here that children should not be taught to draw these once they reach the age of chinuch (5 or 6).

However, the issur is only if the images is clearly recognizable to people as the sun/moon. But, in any event, he sees no reason to help a child to develop the ability to draw it well and thereby do an issur. Such an educational message is clearly negative. Rav Hershel Schachter (Rosh Yeshiva of YU) agrees with this psak. Rav Wosner allows drawing the sun and moon as part of a children's parsha class for the creation or Yosef's dream. these come under the heter of educational purposes.

There is a debate as to whether suns and moons can be drawn for the purposes of learning astronomy. Many poskim would allow owning books with pictures of the sun, moon and stars for educational purposes.